

چند و چون استقرار
گزارشگری بین‌المللی
مالی در گفت‌وگو با
رئیس هیات مدیره تیم
دانش بنیان XBRL

جهانی شدن بورس تهران از جاده XBRL می‌گذرد

مهدیه انوشه

حسابداری در عمر تقریباً ۴ هزار ساله خود، از ابزارهای مختلفی برای ارائه اطلاعات و گزارش‌ها استفاده کرده است. امروزه تحولات خیره‌کننده‌ای در صنعت فن آوری اطلاعات رخ داده که باعث افزایش سرعت، دقت و به طور کلی ویژگی‌های کیفی مرتبط با محتوای اطلاعات حسابداری (قابل اتکاء و مربوط

بودن) شده است. گری ساندم، رئیس سابق انجمن حسابداران آمریکامعتقد است «نقش اطلاعات در جامعه اهمیت بیشتری پیدا کرده و تهیه‌کنندگان اطلاعات به خصوص حسابداران باید به دنبال تجهیز دانش حرفه‌ای خود به ابزارهای پیشرفته باشند تا خدمتشان با قیمت‌های بالا خریدار داشته باشد در غیر این صورت در آینده جایگاهی ندارند.» یکی از

این ابزارهای موثر XBRL (زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیر) به عنوان عمومی‌ترین و به روزترین فناوری در ایجاد شفافیت مالی در دنیاست. ساختار این ابزار چگونه است و در این دنیای مدرن مادر کجا ایستاده ایم بحث‌هایی است که فرهاد میربلوک، رئیس هیات مدیره تیم دانش بنیان XBRL ایران در گفت‌وگو با خبرنگار ماهنامه بورس به آن پاسخ می‌دهد.

■ XBRL چیست و چه هدفی را دنبال می‌کند؟

ابتدای امر تاکید می‌کنم که به تمامی پرسش‌های شما با ادبیات بسیار ساده‌تر پاسخ خواهیم داد، به این دلیل که عمدتاً مطالبی که در نشریات و سایت‌های مختلف در زمینه XBRL وجود دارد به دلیل استفاده از اطلاعات فنی و مراجع لاتین برای عموم مخاطبین مبهم است. امروزه پیشرفت تکنولوژی اطلاعات جوامع مالی را متحول کرده است. XBRL کاربردی از زبان کامپیوتری XML و خاص گزارشگری مالی تجاری است که در حرفه مالی می‌تواند برای ورود اطلاعات به سیستم، از سوی منتشرکننده مورد

استفاده قرار گیرد. این راهکار به شرکت‌ها این امکان را می‌دهد تا اطلاعات خود را به استفاده‌کنندگان به شکل استاندارد و قابل خواندن برای کامپیوتر گزارش کنند. در حقیقت به گفته بسیاری از صاحب‌نظران حرفه XBRL چندین شکاف عمده در فرایند جمع‌آوری، طبقه‌بندی و گزارش اطلاعات مالی را بین سیستم‌های تجاری حذف کرده و موجب بهبود فوق‌العاده‌ای در کیفیت اطلاعات و متعاقب آن مدیریت کسب و کار می‌شود. در حال حاضر کشورهایی نظیر آمریکا، اتحادیه اروپا، ژاپن، اسپانیا، چین و... فرمت داده‌ای XBRL را برای ارائه اطلاعات پذیرفته‌اند.

■ با توجه به محدودیت بحث در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، به مزیت‌های این فن آوری در این خصوص هم اشاره کنید.
برای ورود به این بحث ابتدا لازم می‌دانم تاکید کنم چهارچوب بحث شما در یکی از مزیت‌های XBRL قرار می‌گیرد که بنده در نمودار شماره ۱ محدود به بحث را مشخص می‌کنم. به این نکته توجه کنید که XBRL در تمامی فرایندهای یک تا ۴ تأثیر بسزایی دارد، بنابراین با توجه به چارچوب بحث در مورد قسمت ۲-۲-۴ بحث می‌کنیم. همانطور که می‌دانید یک سرمایه‌گذار در هر نقطه از دنیا برای رسیدن به تصمیم سرمایه‌گذاری نیازمند اطلاعات کیفی و

آن در برنامه‌ریزی و کنترل سازمان خود استفاده کنند. **گویا تیم دانش بنیان XBRL ایران در جهت اجرایی شدن مزیت سوم پروژه‌های بین‌المللی انجام داده است.**

بله؛ مزیت سوم مطرح شده، برای نخستین بار برای شرکت‌های بورس آمریکا توسط تیم دانش بنیان XBRL ایران انجام شد.

کمی درباره ابعاد این پروژه توضیح دهید؟

در این پروژه مرور گزارش‌های شرکت‌های بورس آمریکا به همراه امکان مقایسه، امکان تعریف نسبت‌های مالی، مقایسه گزارش‌های سال‌های مختلف، مقایسه شرکت با شرکت و مقایسه شرکت با گروه صنعت (همه با کمک XBRL) و همچنین امکان خرید و فروش مجازی بر اساس تحلیل تکنیکال و فاندamental به همراه سبد سهام و رتبه‌بندی بهترین تصمیمات بر اساس میزان سود کسب شده ارائه شده است. این راهکار در حال حاضر در آدرس xbri.us/research/appdev/Pages/502.aspx قابل مشاهده است.

استفاده از XBRL پیش‌زمینه IFRS

است؟

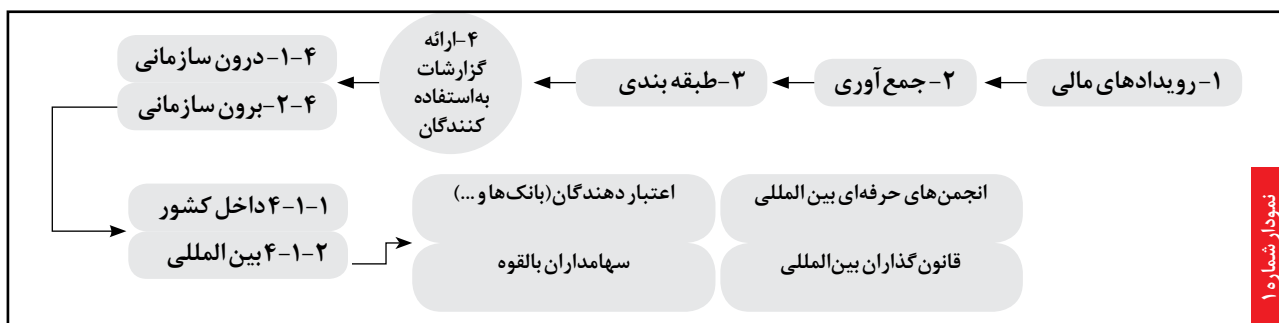
بله؛ استفاده از XBRL به عنوان ترجمه‌کننده صورت‌ها و گزارش‌های مالی بخشی از مسیر پذیرش و به کارگیری IFRS است و لازم است گام‌های زیر ساختی و استراتژیک با همگرایی و عزم راسخ بین نهادهای موثر حرفه از جمله وزارت دارایی، سازمان بورس و اوراق بهادار، شرکت بورس ایران، سازمان حسابرسی و انجمن‌های حرفه‌ای برنامه‌ریزی شود تا تغییرات محتوایی لازم به منظور پذیرش این نظام گزارشگری کامل شود. در این راستا سازمان بورس و اوراق بهادار به تازگی XBRL را در سامانه کدال اجرایی کردند که گام مهمی در راستای پذیرش IFRS در تمامی شرکت‌هاست.

بود. از طرفی در فرایند تأمین مالی به صورت وام‌های بانکی باید بگوییم که بانک‌های بین‌المللی با سرعت بالایی به سمت استفاده از این فن آوری حرکت کرده‌اند به طوری که در اکتبر ۲۰۰۵، کمیته نظارت بر موسسات مالی فدرال آمریکا (FFIEC) پروژه مدرنیزه کردن گزارش‌ها را راه‌اندازی کرد و تا کنون ۸۲۰۰ بانک که تحت قوانین این نهاد فعالیت می‌کنند XBRL را به طور رسمی به عنوان یک استاندارد پذیرفته‌اند تا جایی که در حال حاضر FFIEC و عموم مردم می‌توانند اطلاعات بانکی را از طریق یک پایگاه داده عمومی دریافت کنند. به نظر من این موضوع باید به صورت جدی مورد توجه مدیران بانک‌ها قرار گیرد. همچنین با توجه به شناخت از استعداد صنعتگران کشور، همانطور که می‌دانید ترجمان و نتایج تمام عوامل عملکردی در یک بنگاه اقتصادی در گزارش‌های مالی و در قالب اطلاعات حسابداری جمع‌آوری می‌شود، بنابراین اگر امروز موانع فعالیت‌های اقتصادی برون مرزی را حذف شده بدانیم چگونه مدیر یک صنعت، بدون شناخت اهرم‌ها و نسبت‌های تأثیرگذار مالی صنعت خود در حوزه بین‌المللی و مقایسه اهرم‌های صنعت خود با میانگین دنیا یا شرکت‌های موفق صنعت قادر خواهد بود با چشمانی بسته به سرمایه‌گذاری و بسط و توسعه فعالیت خود در نقاط مختلف دنیا فکر کند، بنابراین به نظر می‌رسد با توجه به اینکه XBRL International اطلاعات طبقه‌بندی شده موثری در صنایع مختلف منتشر می‌کند، مدیران تمامی شرکت‌هایی که به این فناوری مجهز شوند، می‌توانند با استفاده از این Data Warehouse در لحظه اهرم‌های مختلف مالی و عملیاتی شرکت خود را با صنایع مشابه در دنیا مقایسه و با یک ابزار ساده BI (هوش تجاری) مجهز به داشبوردها و گراف‌های متنوع مبتنی بر زبان مشترک (XBRL)، فرصت‌ها و تهدیدهای بنگاه اقتصادی خود را نظارت و از اطلاعات

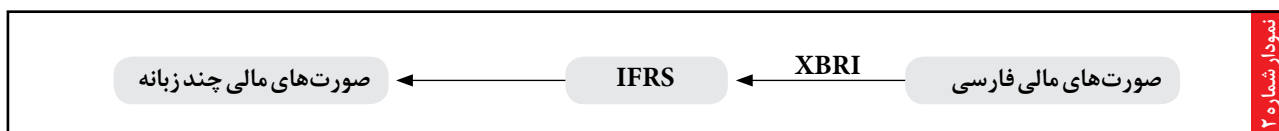
شفاف است. اولین مطلبی که در جذب سرمایه‌گذار برون مرزی مطرح است ارائه اطلاعات قابل فهم و در دسترس است، بنابراین وجود استاندارد یکسان در گزارشگری مالی الزام‌آور می‌شود. در این راستا تمامی کشورهای دنیا به این اجماع رسیده‌اند که از IFRS (International Financial Reporting Standards) استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده کنند در نتیجه در این اجماع دو بحث مطرح می‌شود؛ اول ترجمه لفظی استانداردهای ملی گزارشگری کشورها به زبان لاتین و دوم تغییرات محتوایی در فرایند شناسایی و نحوه ثبت رویدادهای مالی. در حقیقت فن آوری XBRL در قسمت ارائه اطلاعات با روش تگ‌گذاری یا برچسب‌گذاری طبقات حساب‌ها (عمدتاً کدینگ) و در ادامه معادل‌سازی یا (Mapping) منجر به ترجمه اطلاعات (مرحله یک) به زبان لاتین خواهد شد. بنابراین با این اقدام کلیه سرمایه‌گذاران بالقوه در هر نقطه از دنیا گزارش‌های مالی صنایع مختلف را ترجمه شده دریافت خواهند کرد. تأکید می‌کنم با توجه به اینکه در معادل‌سازی گزارش‌ها و صورت‌های مالی، کشورهای زیادی به این فناوری مجهز شده‌اند، هر کشوری که فرایند ارائه اطلاعات خود را به این فن آوری مجهز کند، در حقیقت گزارش‌های مالی خود را نه تنها به یک زبان (لاتین) مجهز می‌کند بلکه به تمامی زبان‌هایی که به فن آوری XBRL مجهزند قابل ارائه خواهد بود. (نمودار شماره ۲)

با توجه به امکان فوق‌العاده‌ای که این نوع گزارشگری برای شرکت‌ها ایجاد می‌کند، به نظر شما استقرار این سیستم چه مزایایی را در پی دارد؟

با توجه به رویکرد دولت جدید در صورت لغو موانع و ایجاد زمینه ورود سرمایه‌گذاران خارجی ارائه گزارش‌های چندزبانه (در قالب IFRS) پیش‌نیاز اصلی مدیران صنایع برای جذب سرمایه‌گذار خواهد

نمودار شماره ۱

نمودار شماره ۲